

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

**FÖRBEREDANDE OCH
ORIENTERANDE
UTBILDNINGAR**

Förberedande och orienterande utbildningar

Med hjälp av förberedande utbildningar kan de studerande förbättra sina studiefärdigheter och förbereda sig för en yrkesinriktad grundexamen. Den förberedande utbildningen faller tidsmässigt in i övergångsskedet mellan den grundläggande utbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen. De förberedande utbildningarna ordnas i samband med den övriga grundläggande yrkesutbildningen, men i dem avlägger man ingen examen. Den studerande får ett betyg över avlagd utbildning.

De förberedande utbildningarna ordnas i enlighet med de grunder för läroplanen som Utbildningsstyrelsen fastställt, men de kan tillämpas individuellt och flexibelt. Då man fastställer den studerandes personliga mål och behov av handledning och stöd beaktar man det kunnande som den studerande redan har. Detta är viktigt för att undvika överlappande studier.

En förberedande utbildning ger tilläggspoäng vid den gemensamma ansökan. De yrkesstudier som man avlagt under en förberedande eller orienterande utbildning kan godkännas som en del av en examen, som man avlägger senare.

En förberedande utbildning ger inte den studerande allmän behörighet för fortsatta studier på högskolenivå. För detta krävs en yrkesinriktad examen.

Förberedande utbildningar

- orienterande och förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning
- undervisning i huslig ekonomi
- förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare
- undervisning och handledning som ges handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte inom yrkesutbildningen

ORIENTERANDE OCH FÖRBEDRANDE UTBILDNING FÖR GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING (Yrkesstarten)

Utbildningens mål:

Målet med utbildningen är att de studerande ska få större beredskap att söka in till en grundläggande yrkesutbildning och att de på ett mångsidigt sätt ska få bekanta sig med arbetslivet och olika utbildningsområden och yrken. De kan förbättra sina studiefärdigheter och stärka den kunskapsbas som de behöver i studierna. Utbildningen underlättar yrkesvalet och karriärplaneringen

och ger de studerande goda förutsättningar att bli aktiva samhällsmedlemmar. Målet är att den studerande ska ha en plan för sina fortsatta studier efter utbildningen.

Vem passar utbildningen för?

Yrkesstarten är avsedd för ungdomar som har avslutat den grundläggande utbildningen och som

- ännu inte har gjort sitt yrkesval
- vill prova på olika branscher i den grundläggande yrkesutbildningen innan de fattar beslut om vilken bransch de ska söka till
- vill förbättra sina studiefärdigheter
- behöver förbättra sina baskunskaper
- inte har fått någon studieplats.

Utbildningen är i första hand avsedd för dem som kommer direkt från den grundläggande utbildningen, men till utbildningen antas också personer som i ett tidigt skede avbrutit en yrkes- eller gymnasieutbildning.

Utbildningens omfattning:

Utbildningen omfattar 20–40 studieveckor och tar mellan ett halvt och ett år. De flesta avlägger utbildningen med en omfattning av 40 studieveckor.

Utbildningens innehåll:

Till de obligatoriska studierna (15–40 sv) i Yrkesstarten hör studie- och livsfärdigheter och fördjupande av grundläggande kunskaper och färdigheter (man kan höja avgångsvitsordet från den grundläggande utbildningen). Därtill ingår yrkesval och karriärplanering (orientering i yrken, utbildning och arbetsliv samt förberedelse för inläring i arbetet). De valfria studierna (0–15 sv) består av yrkesinriktade studier och andra valbara studier.

Viktiga principer för utbildningen är

- individualitet: varje studerande gör tillsammans med läraren upp en personlig studieplan och får gott om handledning och stöd
- flexibilitet: den studerande kan under läsåret ansöka till en utbildning som leder till examen och påbörja den om det finns lediga studieplatser
- praktisk inriktning och aktivitet
- yrkesmässighet: utbildningen är inriktad på yrkesutbildning och kan ytterligare riktas in på några särskilda branscher eller examina; under utbildningen kan man avlägga yrkesinriktade studier som senare kan erkännas som en del av en yrkesinriktad examen.

MÖJLIGHET TILL FORTSATT STUDIER

Målet är att de studerande efter Yrkesstarten ska ha en plan för var de tänker fortsätta studera. Den som har avlagt utbildningen kan ansöka om att få avlägga en grundläggande yrkesutbildning vid en läroanstalt (som fristående examen eller som läroavtalsutbildning) eller påbörja någon annan utbildning.

UNDERVISNING I HUSLIG EKONOMI

Utbildningens mål:

Utbildningen ger praktiska kunskaper och färdigheter för att hantera den egna vardagen och för att sköta hushållet. I utbildningen lär man sig planera och sköta hushållet på ett ekonomiskt, ekologiskt och etiskt sätt. Genom utbildningen främjar man dessutom välbefinnandet och lär de studerande att göra sin omgivning trivsam, sund och säker.

Vem passar utbildningen för?

Utbildningen passar för unga och vuxna i olika livsskeden och livssituationer med ett intresse för hushållsskötsel. Utbildningen förbereder också de studerande att söka sig till fortsatta studier.

Utbildningens omfattning:

Undervisningen i huslig ekonomi omfattar 20 studieveckor.

Utbildningens innehåll:

Utbildningen består av obligatoriska (15 sv) och valfria (5 sv) studier. I de obligatoriska studierna ingår studier som berör boendet och den egna boendemiljön, tillagning av husmanskost och skötseln av det egna hemmet. De valfria studierna varierar och kan bestå av studier inom barnskötsel, idrott, inredning med växter, festarrangemang, språk eller yrkesval. Man kan också ta in studier från en annan förberedande utbildning eller från den grundläggande yrkesutbildningen.

Studierna har en praktisk orientering och bygger på aktivitet. Man kan också rikta in utbildningen på ett särskilt utbildningsområde.

MÖJLIGHET TILL FORTSATT STUDIER

Efter utbildningen har den studerande beredskap att påbörja en grundläggande yrkesutbildning eller andra fortsatta studier. En avlagd utbildning i huslig ekonomi ger tilläggspoäng då man ansöker till en utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen. Utbildningen ger en god grund för utbildningar inom turism- och kosthållsbranschen samt inom social- och hälsovårdsområdet. Utbildningen kan också öppna för en del arbetsmöjligheter, såsom au-pair eller andra assisterande uppgifter.

FÖRBEREDANDE UTBILDNING FÖR GRUNDLÄGGANDE YRKES- UTBILDNING FÖR INVANDRARE

Utbildningens mål:

Utbildningen ger språkliga färdigheter och andra färdigheter som behövs för att kunna påbörja yrkesstudier. De studerande får färdigheter att studera i grundläggande yrkesutbildning och lär känna den finländska studie- och arbetskulturen. De lär sig att följa med undervisningen och får de färdigheter som krävs för att kunna avlägga en yrkesinriktad grundexamen.

Vem passar utbildningen för?

Utbildningen passar för invandrare och personer med invandrarbakgrund vars språkkunskaper i svenska eller finska före den förberedande utbildningen motsvarar nivån A2.2 (grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling).

Utbildningens omfattning:

Utbildningens omfattning är 20–40 studieveckor och tar mellan ett halvt år och ett år. De flesta utbildningsanordnarna ordnar utbildningen med en omfattning av 40 sv.

Utbildningens innehåll:

I utbildningen får man lära sig språkliga färdigheter (finska eller svenska), matematik, informationsteknik och naturvetenskap, samhällskunskap och kulturkännedom samt färdigheter för studie- och yrkesval. I studierna ingår valfria studier samt en introduktion i olika yrken och yrkesutbildning. I färdigheterna för studie- och yrkesval ingår också förberedelse för inläring i arbetet. Utbildningen förbereder för grundläggande yrkesutbildning på ett allmänt plan, men det är också möjligt att rikta in studierna på en särskild bransch.

Vid slutet av utbildningen har de studerande uppnått B1.2 på nivåskalan (flytande grundläggande språkfärdighet) i finska eller svenska.

Allmänt:

De studerande kan få normalt studiestöd och stöd för skolresor. Om den förberedande utbildningen ingår i invandrarens integrationsplan kan han eller hon få integrationsstöd i stället för studiestöd. Utbildningen hör inte till gemensam ansökan. Ansökan ska göras direkt till läroanstalten.

MÖJLIGHET TILL FORTSATT STUDIER

Den som avlagt utbildningen kan söka till grundläggande yrkesutbildning som riktar sig både till ungdomar och vuxna samt till läroavtalsutbildning. Beroende på tidigare studier och arbetserfarenhet kan man också via personlig tillämpning söka till utbildningar som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamina. En avlagd utbildning ger tilläggspoäng vid den gemensamma ansökan.

UNDERVISNING OCH HANDLEDNING SOM GES HANDIKAPPADE STUDERANDE I TRÄNINGS- OCH REHABILITERINGSSYFTE INOM YRKESUTBILDNINGEN

Utbildningens mål:

Utbildningen ger färdigheter för grundläggande yrkesutbildning, arbete och ett självständigt liv. Den bidrar också till att klargöra framtidsplanerna. Utbildningen stöder dessutom personer som har invalidiserats eller blivit sjuka i vuxen ålder och som är i behov av en ny utbildning och stöd för att kunna återgå till arbetslivet eller fortsatt utbildning.

Vem passar utbildningen för?

Utbildningen passar för ungdomar eller vuxna i behov av särskilt stöd, som till följd av

handikapp, sjukdom eller av någon annan orsak behöver särskilt stöd i sina studier.

Utbildningens omfattning:

Omfattningen av undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för grundläggande yrkesutbildning är i regel 20–40 studieveckor. Undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för arbete och ett självständigt liv omfattar 40–120 studieveckor. Utbildningens omfattning bestäms utgående från den studerandes individuella mål och behov.

Utbildningens innehåll:

Studierna utformas enligt den individuella planen för hur undervisningen ska ordnas (IP), där utgångspunkten är den studerandes individuella mål, behov och kunnande.

I undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för grundläggande yrkesutbildning ingår vanligtvis studier som främjar studiefärdigheter och funktionsförmåga, studier som stöder yrkesval och arbetslivsberedskap samt valfria studier. I studierna kan även ingå studier som förbereder den studerande för yrkesstudier eller arbetsliv enligt utbildningsområde.

I undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för arbete och ett självständigt liv fokuserar man på att stärka studiefärdigheterna, funktionsförmågan och arbetslivsberedskapen hos de studerande. I utbildningen ingår också valfria studier.

Allmänt:

Målen för utbildningen och studierna fastställs flexibelt utgående från den studerandes individuella resurser och livssituation. Undervisningen ordnas som yrkesinriktad specialundervisning. De studerande får stöd i sina studier genom mångsidiga och flexibla undervisningsmetoder, verksamhetsätt och lärmiljöer. Dessutom får de stöd genom en smidig överföring av information i utbildningens övergångsskeden, genom nätverkssamarbete och genom att utnyttja en mångprofessionell kompetens. En viktig

stödfunktion är även samarbetet mellan hem och läroanstalt. Rehabiliteringen och studierna går in i varandra. Rehabiliteringen utgör en del av den studerandes studievardag och inläring.

MÖJLIGHET TILL FORTSATT STUDIER

De som genomgått utbildningen kan i första hand ansöka till examensinriktad utbildning inom den grundläggande yrkesutbildningen. Beroende på individuella förutsättningar, livssituation och resurser kan man även fortsätta studera på andra utbildningsstadier och i andra utbildningsformer. De studerande kan även välja att gå ut i arbetslivet efter avslutade studier. Målet är att de studerande efter utbildningen har fått en så realistisk bild som möjligt av arbetslivet, olika yrken och utbildningsalternativ. De ska också ha fått en tydligare uppfattning om sina styrkor och sitt behov av stöd, så att de utgående från detta kan skapa sina egna framtidsplaner gällande yrkesliv och arbete.

Ytterligare information:

www.oph.fi/yrkesutbildning

www.studieinfo.fi

www.jagkan.fi

www.edu.fi

www.yrkeskunnande.com

Utbildningsstyrelsen
PB 380
00531 Helsingfors
Telefon 040 348 7555
www.utbildningsstyrelsen.fi